

Zittingsdocument

B10-0295/2026

15.6.2026

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 136, lid 2, van het Reglement

over de onaanvaardbare provocaties en drone-invallen van Rusland in
Roemenië, de Baltische staten en Finland
(2026/2772(RSP))

Danilo Della Valle, Merja Kyllönen
namens de Fractie The Left

Resolutie van het Europees Parlement over de onaanvaardbare provocaties en drone-invallen van Rusland in Roemenië, de Baltische staten en Finland (2026/2772(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het VN-Handvest, en met name artikel 2, lid 4, en de artikelen 21 en 51,
 - gezien de Slotakte van Helsinki van 1975 en het daarin vastgelegde beginsel van vreedzame regeling van geschillen,
 - gezien de verklaring van het Bulletin of the Atomic Scientists over de Doomsday Clock 2026,
 - gezien artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de illegale invasie van de Russische Federatie in Oekraïne op 24 februari 2022 een ernstige schending van het VN-Handvest, en met name van artikel 2, lid 4, vormt; overwegende dat opzettelijke of willekeurige aanvallen op burgers en civiele infrastructuur het internationaal humanitair recht schenden en veroordeeld moeten worden, en dat de verantwoordelijken volledig ter verantwoording moeten worden geroepen;
- B. overwegende dat de Russische aanvalsoorlog al meer dan vier jaar duurt en heeft geleid tot immens menselijk leed, honderdduizenden doden, massale ontheemding, langdurige lichamelijke en psychologische trauma's, milieurampen en de vernieling van grote delen van de civiele, sociale en economische infrastructuur van Oekraïne;
- C. overwegende dat op 29 mei 2026 een Russische Geran-2-drone een woongebouw in Galați, Roemenië, heeft geraakt, waarbij twee burgers gewond zijn geraakt; overwegende dat de Roemeense president Dan verklaarde dat de drone boven Reni door de Oekraïense luchtverdediging was geraakt, waardoor hij op Roemeens grondgebied terecht kwam; overwegende dat dit incident derhalve het resultaat is van een combinatie van een Russisch aanvalswapen en Oekraïense verdedigingsacties, waarbij de verantwoordelijkheid voor de oorspronkelijke aanval bij Rusland ligt;
- D. overwegende dat sinds maart 2026 alle drie de Baltische staten en Finland te maken hebben gehad met een reeks drone-invallen; overwegende dat op 23 maart 2026 een drone in Litouwen is neergestort; overwegende dat op 25 maart 2026 een drone de schoorsteen van de elektriciteitscentrale van Auvere in Estland raakte, op minder dan 50 kilometer van de Russische havenstad Ust-Luga, die Oekraïne die nacht had aangevallen; overwegende dat op 7 mei 2026 twee drones die vanuit het Russische luchtruim waren binnengedrongen, een olieopslagfaciliteit in Rēzekne, Letland, hebben geraakt, waarbij vier lege opslagtanks zijn beschadigd;
- E. overwegende dat Finland, als EU-lidstaat die een directe landgrens deelt met de Russische Federatie en een sleutelrol speelt in de veiligheidsarchitectuur van de

Oostzee, bijzonder kwetsbaar is voor de risico's van overloopeffecten van Russische militaire operaties, droneactiviteiten en hybride dreigingen die gericht zijn op kritieke infrastructuur en energiesystemen en die de veiligheid van de luchtvaart aantasten; overwegende dat de luchthaven Helsinki-Vantaa op 15 mei 2026 drie uur lang werd gesloten, 1,8 miljoen inwoners van de regio Helsinki het bevel kregen om binnen te blijven en gevechtsvliegtuigen van de Finse luchtmacht werden ingezet naar aanleiding van droneactiviteit die te maken had met nachtelijke Oekraïense aanvallen op Russische doelen nabij de Finse grens; overwegende dat deze reactie aantoont hoe goed voorbereid de vermogens op het gebied van nationale defensie en grensbeveiliging zijn en hoe cruciaal deze zijn; overwegende dat NAVO-gevechtsvliegtuigen op 8 juni 2026 opnieuw een drone hebben neergeschoten die het Letse luchtruim was binnengedrongen;

- F. overwegende dat het voortduren van de oorlog ernstige risico's op regionale escalatie met zich meebrengt en in heel Europa de vrees heeft aangewakkerd voor een bredere confrontatie tussen kernmachten, met mogelijk catastrofale gevolgen; overwegende dat het Bulletin of the Atomic Scientists de Doomsday Clock voor 2026 op 85 seconden voor middernacht heeft gezet — het dichtst bij middernacht ooit — en daarbij de Russische aanvalsoorlog als belangrijkste oorzaak noemt, die wordt gekenmerkt door destabiliserende militaire tactieken en herhaalde Russische nucleaire dreigingen; overwegende dat het New START-verdrag in februari 2026 is verstreken zonder dat er een opvolgend verdrag is gekomen, waardoor de laatste formele beperking op de inzet van strategische kernwapenarsenalen is weggefallen;
- G. overwegende dat de directeur-generaal van het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie (IAEA) heeft gewaarschuwd dat de oorlog in Oekraïne de grootste bedreiging voor de nucleaire veiligheid ter wereld vormt; overwegende dat op 31 mei 2026 een drone neerstortte binnen de perimeter van de kerncentrale van Zaporizja — de grootste van Europa — hetgeen de directeur-generaal van het IAEA ertoe bracht te waarschuwen dat nucleaire locaties aanvallen “spelen met vuur” is; overwegende dat op 3 mei 2026 al eens een drone het externe controlelaboratorium voor straling van de centrale had geraakt; overwegende dat het IAEA heeft bevestigd dat de centrale fysieke schade heeft opgelopen, ongeacht de tussen de partijen omstreden toeschrijving;
- H. overwegende dat op 7 mei 2026 een Oekraïens onbemand vaartuig met explosieven aan boord door een visser is ontdekt op het Griekse eiland Lefkada; overwegende dat de Griekse minister van Defensie, Dendias, bevestigde dat het schip van Oekraïense herkomst was, en het incident omschreef als een bedreiging voor de scheepvaart in de Middellandse Zee en een “uiterst ernstige kwestie”; overwegende dat de Griekse autoriteiten vervolgens een formeel diplomatiek protest bij Oekraïne hebben ingediend, waarin zij concludeerden dat het schip deel uitmaakte van een bredere operatie gericht tegen schepen die Russische belangen dienen; overwegende dat Oekraïne inmiddels heeft gereageerd en zijn excuses heeft aangeboden, waarbij het verklaarde dat het ernaar streeft soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen;
- I. overwegende dat op 5 juni 2026 een Oekraïens onbemand vaartuig met explosieven aan boord tot ontploffing kwam in de Roemeense havenstad Constanța, vlak bij commerciële aanlegplaatsen en een opslagplaats voor ammoniumnitraat, nadat het gebied door de Roemeense geheime dienst, de kustwacht en het ministerie van Defensie

was beveiligd en afgezet; overwegende dat zowel de Oekraïense marine als de Roemeense president Dan hebben verklaard dat Oekraïne de controle over de drone in de Zwarte Zee was kwijtgeraakt als gevolg van storingen door elektronische oorlogsvoering, waarbij de Oekraïense marine verder verklaarde dat zij de nodige informatie aan de Roemeense marine had verstrekt teneinde burgerslachtoffers te voorkomen; overwegende dat, ongeacht de discussies over de gevolgen van elektronische oorlogsvoering of technische storingen, deze gebeurtenis het dreigende risico benadrukt dat Europese civiele en economische infrastructuur het doelwit wordt van militaire sabotageacties;

- J. overwegende dat deze incidenten samen aantonen dat de geografische grenzen van de oorlog structureel niet meer te beheersen zijn;
- K. overwegende dat de secretaris van de Russische veiligheidsraad, Shoigu, Finland en de Baltische staten expliciet heeft bedreigd met vergeldingsmaatregelen en daarbij heeft gesteld dat Moskou het recht op zelfverdediging heeft indien Oekraïense drones zijn luchtruim binnenvliegen; overwegende dat Dmitry Medvedev, vicevoorzitter van de Russische veiligheidsraad, de Europese leiders waarschuwde dat drones hun landen zouden blijven binnendringen en hun bevolking zouden beletten rustig te slapen; overwegende dat dergelijke bedreigingen tegen soevereine EU-lidstaten volgens het internationaal recht onwettig zijn en neerkomen op opzettelijke intimidatie die tot escalatie leidt;
- L. overwegende dat de NAVO op het oefenterrein Vuosanka in Kajaani, in Midden-Finland, op ongeveer 30 kilometer van de Russische grens, de oefening “Northern Star” houdt, waaraan 9 000 militairen uit zeven bondgenootschappelijke landen — Finland, de Verenigde Staten, Polen, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië en Hongarije — deelnemen, met schietoefeningen met artillerie, infanterie en helikopters; overwegende dat de door Noorwegen geleide oefening “Cold Response 26” in maart 2026 25 000 militairen uit 14 landen naar de noordelijke gebieden van Finland, Noorwegen en Zweden bracht, in het kader van de versterkte aanwezigheid van de NAVO in het Noordpoolgebied;
- M. overwegende dat de enorme stijging van de defensie-uitgaven van de EU, die in 2025 naar schatting 381 miljard EUR zullen bedragen — een stijging van 63 % vergeleken met 2020 — niet gepaard is gegaan met een eigen diplomatieke strategie van de EU die het conflict kan indammen of het risico op verdere escalatie op EU-grondgebied kan beperken;
- N. overwegende dat het toenemende gebruik van drones in grensgebieden en in de nabijheid van kritieke infrastructuur duidelijk maakt dat de EU-lidstaten hun defensievermogens tegen onbemande luchtvaartuigen moeten versterken, met inbegrip van opsporing, monitoring en evenredige tegenmaatregelen, en er tegelijkertijd voor moeten zorgen dat dergelijke maatregelen transparant en uit voorzorg zijn en niet bijdragen tot onnodige escalatie of maatschappelijke onrust;
- O. overwegende dat artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie de EU ertoe verplicht de vrede te handhaven, conflicten te voorkomen en de internationale veiligheid met vreedzame middelen te versterken;

- P. overwegende dat duurzame en blijvende vrede niet kan worden bereikt door militarisering, confrontaties tussen blokken of unilaterale veiligheidsregelingen, maar een kader van inclusieve en coöperatieve veiligheid vereist, geïnspireerd door de Slotakte van Helsinki en het VN-Handvest;
1. veroordeelt nogmaals in de krachtigste bewoordingen de illegale inval van Rusland in Oekraïne, alle schendingen van het internationaal humanitair recht en alle oorlogsmisdrijven die tijdens het conflict zijn begaan; eist dat er volledige verantwoording wordt afgelegd overeenkomstig het internationaal recht; veroordeelt met klem de aanhoudende schendingen van het internationaal recht door de Russische Federatie, waaronder herhaaldelijke grensoverschrijdende droneactiviteiten, roekeloze militaire operaties en hybride acties die de veiligheid van de EU-lidstaten en de civiele infrastructuur in gevaar brengen;
 2. bevestigt nogmaals zijn onvoorwaardelijke inzet voor vrede, het internationale recht en het primaat van diplomatieke oplossingen voor gewapende conflicten, en verwerpt de normalisering van oorlog als beleidsinstrument;
 3. spreekt zijn afkeuring uit over elke opzettelijke schending van het luchtruim van de lidstaten en herhaalt dat dergelijke acties een inbreuk vormen op het internationaal recht en een potentiële bedreiging zijn voor de Europese veiligheid;
 4. bevestigt nogmaals het recht van de lidstaten om hun luchtruim, grenzen en kritieke infrastructuur te verdedigen en hun burgers te beschermen, door alle noodzakelijke en evenredige middelen te gebruiken die in overeenstemming zijn met het internationaal recht; waarschuwt nadrukkelijk dat onevenredige of overhaaste reacties de spanningen gevaarlijk kunnen doen escaleren; wijst erop dat defensieve maatregelen altijd evenredig, empirisch onderbouwd, transparant en gecoördineerd moeten zijn;
 5. verzet zich tegen het instrumentaliseren van dergelijke incidenten om te pleiten voor massale herbewapening of onbeperkte verhogingen van de defensie-uitgaven, ten koste van sociale, ecologische en humanitaire prioriteiten;
 6. wijst erop dat, ongeacht of de schending van het luchtruim met drones op EU-grondgebied wordt veroorzaakt door Russische drones, elektronische oorlogsvoering, storingen in de autonome doelzoekfunctie of operationele beslissingen van Oekraïne, de staat van herkomst de primaire verantwoordelijkheid draagt zodat zijn wapensystemen het grondgebied van derde staten niet binnendringen;
 7. veroordeelt de Russische drone- en raketaanvallen op de civiele energie-infrastructuur van Oekraïne, waardoor miljoenen burgers opzettelijk worden verstoken van elektriciteit, verwarming en essentiële voorzieningen; wijst erop dat dergelijke aanvallen een ernstige schending van het internationaal humanitair recht vormen; verzoekt Rusland om onmiddellijk alle aanvallen op burgers en civiele infrastructuur te staken;
 8. veroordeelt alle aanvallen op de burgerbevolking, civiele infrastructuur en nucleaire installaties, ongeacht wie de dader is; herinnert eraan dat het internationaal humanitair recht zonder uitzondering bindend is voor alle partijen bij een conflict; herinnert er bovendien aan dat de inzet van gewapende systemen op het grondgebied of in de

wateren van derde staten zonder hun voorafgaande kennis of toestemming volgens het internationaal recht ontoelaatbaar is, ongeacht het nagestreefde militaire doel;

9. benadrukt bovendien dat Oekraïense vrouwen en meisjes, in het bijzonder degenen met zorgverantwoordelijkheid, ernstig en onevenredig zwaar door de oorlog zijn getroffen, waarbij de eerste drie maanden van 2026 de dodelijkste winter voor vrouwen en meisjes in Oekraïne vormden sinds de grootschalige invasie van Rusland in 2022;
10. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de herhaalde aanvallen op de kerncentrale van Zaporizja; benadrukt dat een nucleair ongeval in de grootste kerncentrale van Europa een ramp zou zijn met grensoverschrijdende en onomkeerbare gevolgen; verzoekt alle partijen om onvoorwaardelijk alle militaire acties te staken die de energiecentrale in gevaar zouden kunnen brengen; verzoekt de EU-lidstaten om de inzet van VN-vredeshandhavers ter bescherming van de Oekraïense kernreactoren te steunen, in nauwe samenwerking met het IAEA; wijst erop dat de Algemene Vergadering van de VN krachtens Resolutie 377 A subsidiaire beslissingsbevoegdheid heeft in gevallen waarin de Veiligheidsraad niet in staat is op te treden;
11. dringt aan op de onmiddellijke instelling, onder auspiciën van het IAEA, van een wettelijk bindende verboden zone rond de kerncentrale van Zaporizja, waarbij alle militaire drone- en raketactiviteiten binnen een afgebakende perimeter worden verboden; wijst erop dat de nabijheid van de centrale tot actieve gevechtsoperaties elk incident tot een existentieel risico voor het hele Europese continent maakt;
12. vraagt alle partijen om uiterste terughoudendheid bij het uitvoeren van militaire activiteiten in de nabijheid van het grondgebied van niet-oorlogvoerende staten; merkt op dat grootschalige militaire oefeningen in de directe omgeving van actieve conflictgebieden, hoewel deze volgens het internationaal recht legitiem zijn, een inherent risico op inschattingfouten met zich meebrengen en gepaard moeten gaan met versterkte transparantiemaatregelen en communicatiekanalen tussen de partijen;
13. waarschuwt dat het risico van een nucleaire escalatie — hetzij door een bewuste beslissing, een inschattingfout of een ongeval — gezien de mogelijke gevolgen volstrekt onaanvaardbaar is; verzoekt alle kernmogendheden om de onderhandelingen over wapenbeheersing onmiddellijk te hervatten; verwerpt elk voorstel om de Europese nucleaire afschrikking uit te breiden of om latente nucleaire wapencapaciteit bij niet-kernwapenstaten aan te moedigen;
14. veroordeelt de Russische dreigementen tegen EU-lidstaten als onrechtmatig volgens het internationaal recht; wijst erop dat de juiste reactie niet bestaat uit een onbeperkte militaire opbouw, maar uit het ontwikkelen van een geloofwaardig en autonoom Europees diplomatiek alternatief;
15. wijst erop dat de drone-incidenten waarbij Roemenië, de Baltische staten, Finland en Griekenland betrokken zijn, niet louter militaire ongelukken zijn, maar ook het gevolg zijn van het ontbreken van een functionerend diplomatiek kader dat het conflict in de kiem kan smoren; herinnert eraan dat oorlogen zonder politieke oplossing niet beperkt blijven tot een bepaald geografisch gebied of een bepaalde operationele context; waarschuwt dat elke week die verstrijkt zonder een geloofwaardig onderhandelingsproces een week is waarin de kans op een ongecontroleerd incident dat

tot escalatie leidt, toeneemt;

16. verzoekt de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie om onverwijld een of meer speciale gezanten van de EU voor vrede in Oekraïne aan te stellen, met een duidelijk mandaat om met alle partijen bij het conflict en met belangrijke internationale actoren in gesprek te gaan; wijst erop dat een dergelijke aanstelling gepaard moet gaan met een gestructureerd onderhandelingsmandaat, voldoende middelen en regelmatige verslaglegging aan het Parlement;
17. herinnert eraan dat effectieve bemiddeling een directe betrokkenheid vereist van alle partijen bij een conflict, met inbegrip van degenen wier gedrag is veroordeeld;
18. roept nogmaals op tot een staakt-het-vuren en gestructureerde, inclusieve en transparante onderhandelingen onder auspiciën van de VN en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa; roept de EU op om de wederopbouw van een pan-Europese veiligheidsarchitectuur, gebaseerd op de beginselen van de Slotakte van Helsinki, actief te ondersteunen;
19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de fungerend voorzitter van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, en de president en de Verchovna Rada van Oekraïne.